

Bo42

...lidt mere end et sted at bo!

Glade beboere hos Bo42. Foto: Anders Beier

En hilsen fra Bo42 til hele øen

Med udgangen af marts dette år udløber Bo42's boligsociale projekt.

Gennem de seneste fire år har vi med støtte fra Landsbyggefonden arbejdet på at udvikle den sociale dimension af fællesskabet mellem vore lejere. Udover støtten har Bo42 sammen med Bornholms Regionskommune i fællesskab stået for en fjerdedel af udgifterne, som såkaldt medfinansiering.

Et af de første initiativer i projektet var at undersøge, hvordan beboerne selv ser på at bo hos os. Resultatet viste, at de allerfleste var godt tilfredse: Trygheden er stor og de fleste ønsker at blive boende under de kendte former.

Samtidig er der et klart ønske om bedre

vilkår for at dyrke fællesskabet med resten af beboerne.

Det har vi prøvet at gøre noget ved. På de følgende sider kan du læse mere om, hvad det vil sige at bo til leje, og hvilke muligheder livet som lejer giver for at udvikle fællesskaber sammen med naboerne.

Vi har valgt at denne avis skal deles ud til alle husstande på Bornholm. Det har vi gjort, fordi mange ikke ved, hvad det vil sige at bo til leje i en moderne demokratisk boligorganisation.

En tak til Bo42's ildsjæle

Til jer, som har slæbt for at gøre det hele lidt sjovere. Til folkene i køkkenet –

til hende, der sørger for at alle har betalt – til dem, som hver gang møder op og dækker bordet.

Uden jer kunne intet lade sig gøre. I er drivkraften i det sociale liv indenfor Bo42 – og I er den bedste reklame for en fortsat levende og dynamisk boligorganisation i årene, der kommer. Tak for fire aktive år og held og lykke med planerne om selv at drive aktiviteterne videre på egen hånd.

Peter Søndergaard,

Boligsociale medarbejder

Helge Hansen, Formand

Ebbe Frank, Forretningsfører

Projektet har i den grad været en succes

Det boligsociale projekt, som Bo42 har gennemført i samarbejde med Bornholms Regionskommune og Landsbyggefonden, har været lærerigt og meget inspirerende for alle de involverede. I dag sprudler det af liv i Bo42s afdelinger, og det tegner godt for fremtiden.

Forretningsfører i Bo42 Ebbe Frank var i grunden lidt bekymret for fem år siden, da det boligsociale projekt skulle søsættes. For ville beboerne i en almen boligorganisation mon interessere sig for hinanden, og havde de overhovedet lyst til at lave noget sammen?

- Vi havde et mål om at kaste mindst 20 forslag til aktiviteter i nærområderne op i luften og så se

den, har vi langt større tolerance og forståelse for hinanden, og det giver et godt og trygt boligmiljø.

Det handlede projektet om, og så skulle der aktiviteter til, som fik folk til at komme ud af lejlighederne og møde hinanden.

Fællesspisning

Fællesspisningen i Bo42's Selskabslokale er et rigtig godt eksempel på, at det kan lykkes at få folk ud.

De to månedlige fællesspisninger hele vinterhalvåret giver både de mange ældre og de unge familier i Bo42s afdelinger en spændende og anderledes mulighed for at møde hinanden på tværs.

- Og for ældre, der måske får mad leveret fra kommunen, giver det et ekstra pift at dufte maden, der bliver lavet og få god appetit ved at spise med andre, påpeger Ebbe Frank. Bedre appetit giver bedre trivsel.

Jo det boligsociale projekt har sat spor, som mange glæder sig over i dag.

Aktive afdelinger

Forretningsfører Ebbe Frank, der normalt sidder i administrationen kan selv mærket de gode vibrationer, som projektet har sat i sving.

- Det sociale islæt i forbindelse med afdelingsmøderne er blevet rigtig godt, og flere afdelinger er begyndt at arbejde sammen på en række områder.

Til et afdelingsmøde i NordParken, diskede nogle ildsjæle endda op med en to-retters menu til de fremmødte. Det er den form for lyst til fællesskab, der betyder utrolig meget, og som smitter af på den gode måde.

- Bo42 er helt og holdent styret af et beboerdemokrati, så når folk møder op og demokratiet lever, så lever Bo42 også, forklarer Ebbe Frank.

Fremtiden

Et projekt er et projekt, og det har sin ende. Sådan er det! Men forretningsfører Ebbe Frank håber, at de mange ildsjæle fra projektet går til deres respektive afdelinger nu og får dem til at budgettere penge til fremtidige arrangementer for beboerne.

- Håbet må være at få penge til fællesaktiviteter lagt ind i 2014-budgettet, mener Ebbe Frank.

Hidtil har projektet betalt aktiviteterne, men i fremtiden er det de enkelte afdelinger, der skal sætte penge af til fællesaktiviteter, hvis beboerne altså har lyst til det.

- Ved at samarbejde kan de aktive måske få flere afdelinger til at støtte op bag større arrangementer, og hvem ved, måske kan hele Bo42 stå sammen om aktiviteter til gavn for fællesskabet, siger Ebbe Frank.

Han håber, at der på repræsentantskabsmødet til juni bliver nedsat et egentligt aktivitetsudvalg, som kan tage det overordnede ansvar, inklusiv økonomien, for fremtidens aktiviteter, udstikke

rammerne og støtte de aktive folk, der gerne vil stå for det praktiske i forbindelse med fællesspisning, banko, legedag for børn, Tirsdags Café, en grill aften og andre aktiviteter.

Det er sådanne aktiviteter, der skaber den tryghed, det nærvær og det fællesskab, der kan være i at bo tæt på hinanden i en almen boligorganisation.

”

Ebbe Frank, forretningsfører Bo42:

- Jeg er så stolt af at være en del af den almene boligsektor.

Stor succes

Forretningsfører Ebbe Frank er ikke i tvivl om, at det boligsociale projekt har lært afdelingernes beboere at se mulighederne i det nære fællesskab – og se at man godt kan hanke op i hinanden og få noget til at ske til gavn for alle.

I organisationen har man glædet sig over resultaterne og også over det strukturelle samarbejde med Regionskommunen.

- Vi mødte også hinanden på tværs af kompetencer, smiler Ebbe Frank, og siger at boligorganisationen har fået en langt bredere indgangsvinkel til kommunen end tidligere, hvor man mest henvendte sig til teknisk forvaltning.

Sidst men ikke mindst er Ebbe Frank rigtig glad for samarbejde med projektmedarbejder Peter Søndergaard.

- Vi søgte en med en "lidt krøllet" hjerne. Det fik vi, og resultaterne viser, at han var den helt rette mand til posten. Projektet blev jo en succes, slutter Bo42s forretningsfører.

Du kan ikke købe Flügger maling hvor som helst !

Fås kun hos

Flügger farver

Hasle:
Storegade 87
Tlf. 5696 5587

Åbent:
Mandag-fredag
9.00-17.00
Lørdag 9.00-12.00

Nexø:
Smallegade 7
Tlf. 5649 1224

Åbent:
Mandag-fredag
9.00-17.00
Lørdag 9.30-12.30

www.flugger.dk

Først var det svært, men derefter blev det rigtig godt

Det gælder om at samle kræfterne, og få sat én ting i søen ad gangen. Når det kører, kan man tage næste skridt. Det er nogenlunde dén konklusion, projektleder og boligsocial medarbejder Peter Søndergaard drager efter tre år med stigende succes med de sociale aktiviteter i Bo42.

Peter Søndergaard blev ansat som medarbejder i det boligsociale projekt i 2009 og stod stort set med frie hænder og et særligt budget til formålet.

- I princippet lød opgaven på at gøre livet lidt sjovere for beboerne i Bo42. Det skulle ske via sociale aktiviteter og føre frem til en bedre trivsel blandt beboerne, forklarer Peter Søndergaard og indrømmer at det var lidt svært helt at vide, hvordan sagen skulle gribes an, for en naboundersøgelse der netop var lavet blandt beboerne i Bo42 viste, at folk faktisk havde det meget godt.

Bo42 er ikke plaget af kriminalitet eller etnisk uro, og beboerne følte sig generelt trygge og glade.

- Men undersøgelsen viste også, at der var en tendens til at mange kedede sig og følte sig lidt ensomme i dagligdagen. Det var hér jeg så min mulighed for at sætte ind, forklarer han.

Workshop

For at lære Bo42 bedre at kende gik Peter Søndergaard til en lang række afdelingsmøder i den første tid og indkaldte så til workshop for at finde ud af, hvad beboerne selv havde lyst, til at der skulle ske.

- Man kan ikke tilføre trivsel og velvære udefra. Det skal jo være folks egne ønsker og behov som skal opfyldes for at nå en bedre tilfredshed. Derfor var det nødvendigt at få beboerne selv til at lukke lidt op for tanker og ideer.

Møderne blev en succes, der kom en hel del mennesker, og der blev listet omkring 70 ideer op om aktiviteter for børn, om sport, motion, film, banko, spisning - ja rigtig mange gode forslag. Cirka 20 beboere meldte sig til at danne aktivitetsgrupper og få skubbet de forskellige aktiviteter i gang.

- Jeg var meget fortrøstningsfuld. Det lovede rigtig godt, siger Peter Søndergaard, der fik sparring af forebyggelseskonsulent Nina Poulsen fra Bornholms Regionskommune.

Efter nogen tid opdagede de, at grupperne ikke rigtig kørte alligevel. Det var en lidt frustreret periode, hvor der ikke skete så meget.

I et projekt bliver der koordineret meget via telefonen. Boligsocial medarbejder Peter Søndergaard har haft kontor i Bo42's ejendoms kontor på Midgårdvej (Foto: Vibeke Rask Grøn)

- Når det kommer til handling, skal der ofte nogle ildsjæle med en god portion tid, lyst og energi til at skubbe noget i gang. Vi havde simpelthen fået spredt vores gode kræfter ud over alt for meget på en gang.

Derfor måtte hele processen tænkes om igen.

Banko

De aktive beboere blev indkaldt igen, og man samledes omkring Bankogruppen, som faktisk var kommet godt fra start og fungerede.

- Vi begyndte at se, hvad vi kunne kombinere med banko og hvordan banko måske kunne skiftes ud med andre arrangementer en gang i mellem, forklarer Peter Søndergaard.

Det blev så udviklet til fællesspisning forud for bankospillet, og fællesspisningen blev til to gange om måneden, og så blev banko erstattet med musikaftner, spil, demonstrationer, film eller fortællinger hver anden gang.

- Nu var der styr på tingene og folk var mange

nok til at løfte i flok, påpeger Peter Søndergaard og siger, at det nu er på 3. år, at fællesspisningen kører september, oktober og november om efteråret og februar, marts og april om foråret.

Det er blevet en tradition med efterhånden op mod 70-80 spisende hver gang.

På samme måde fik Peter Søndergaard og forebyggelseskonsulent Nina Poulsen gang i Tirsdags cafeen, som også i dag er en fast tradition, som beboerne selv står for.

Hjælp fra projektet

Efterhånden som der er blevet skabt kontakt med beboergrupperne er antallet af arrangementer blevet udvidet og tilrettelagt.

Her har det været en stor hjælp, at der har været penge i budgettet til at afhjælpe udgifter til for eksempel musikere, en bus til en udflugt, præmier til nogle børneaktiviteter og den slags.

Peter Søndergaard håber, at værdien af arrangementerne har været så gode, at de aktive beboere i aktivitetsgrupperne har mod på at fortsætte på frivillig basis, nu hvor projektet stopper. - også selv om beboerne selv måske skal betale lidt ekstra for at deltage. Alle deltagere har i al fald set, at ting kan lade sig gøre.

Det er jo den måde, trivsel virker. Har man det godt og kan lide at være sammen med andre, så bliver det nemmere at give et nap med eller tage initiativ til nye aktiviteter, slutter Peter Søndergaard og vurderer at projektet alt i alt er lykkedes.

Fælleshus

De mange aktiviteter som projektet har stået for, har først og fremmest været centreret omkring Bo42's Selskabslokaler i Højvangsparken.

Det store ønske fra beboergruppen er nu, at få lov at føre huset tilbage til sit oprindelige formål, nemlig at være et fælles aktivitetshus for Bo42s beboere.

Det bliver repræsentantskabet for Bo42, der på mødet til juni skal tage stilling til forslaget, og alle venter spændt indtil da.

STATSAUTORISEREDER
BORNHOLMS **REVISION**
REVISORER

TLF.: 5695 1066

TORNEGADE 41. sal
3700 RØNNE
TLF.: 5695 1066
FAX: 5695 9166
INFO@BORNREV.DK
WWW.BORNREV.DK

Statsaut. revisorer:
Jens-Otto A. Sonne
Mobil: 2097 1414

Henrik Westh Thorsen
Mobil: 3086 1555

Din **GRØNNE**
håndværker

- garanterer dig et godt byggeri

Hvad enten det er nybyggeri, renovering, tilbygning,
isolering, mureropgaver eller specielle opgaver

- står vi klar med et uforpligtende tilbud

Indehaver Birger

**Bornholms
Byggeforretning ApS**
Tlf. 5695 3600 · www.bbf-bornholm.dk

• VVS OG VENTILATION

• RENOVERINGSOPGAVER

• NYBYGGERIER

• FASTE SERVICEAFTALER

FL. SVENDSEN VVS

Aut. VVS-installatør · Tlf. 5695 3943

Relationerne mellem mennesker driver værket

Når mennesker hygger sig sammen, blomstrer ideerne, og lysten til at mødes igen omkring flere fælles arrangementer dukker automatisk op. Det véd Nina Povlsen, der gennem årene har sat gang i både unge og gamle og mænd og kvinder her på øen.

- I bund og grund er der ikke forskel på at sætte gang i en flok unge fra Bornholms Landboudom eller en samling beboere fra Bo42's mange afdelinger, siger forebyggelseskonsulent Nina Povlsen fra Bornholms Regionskommunen. For os alle handler det om at føle sig godt tilpas i et selskab, og når vi gør det, får vi både lyst til at dukke op igen næste gang, og ofte lyst til selv at bidrage med lidt til arrangementet.

Nina Povlsen blev koblet på det boligsociale projekt i 2011 af Bornholms Regionskommune, som praktisk sparringspartner til Bo42's boligsociale medarbejder, Peter Søndergaard.

- Vores opgave var at skabe trivsel, forklarer hun og indrømmer, at hun slet ikke kendte til Bo42, som organisation eller til beboerne på forhånd. Men hendes første tanke var, at når folk laver noget sammen, så opstår der relationer, og det plejer at drive alt andet videre: – flere bekendtskaber og måske endda venskaber, større tryghed, mere glæde, en aktiv hverdag, ja alt det der i sidste ende giver os alle en følelse af bedre trivsel.

Godt café-liv

Nina Povlsen foreslog, at lave en Tirsdags Café i Selskabslokalerne for Bo42's beboere.

- Folk skal selvfølgelig have noget at komme for, så jeg bagte kager og vi fik arrangeret lidt underholdning. Det blev en succes!

Ja faktisk blev det så stor en succes, at der i løbet af det første år blev udgivet en kagebog med opskrifter på kagerne fra Tirsdags Caféen og med billeder fra de mange forskellige arrangementer, der begyndte at følge i kølvandet på café-eftermiddagene.

Ideerne kom lige så stille på bordet, og Tirsdags Caféen begyndte at få et indhold og udvikle sig til andre sideløbende arrangementer.

- Vi har både lavet påskepynt, pileflet, pakkeleg, spillet og indebowlet, vi har sunget og fået fortalt historier af folk udefra og af café-gæsterne selv, vi har lavet julestue og bagt småkager og lavet ju-

lepynt og taget på udflugt. Det har været meget spændende og virkelig godt, siger Nina Povlsen og peger på, at initiativet blev så godt etableret, at en gruppe beboere selv driver Café-eftermiddagene videre.

- Sådan skal det være! Ofte skal der netop bare et skub til, så kan og vil folk gerne selv.

Også for børn

På samme måde har Nina Povlsen og Peter Søndergaard prøvet at få gang i forskellige børneaktiviteter i NordParken, hvor der netop bor en del børnefamilier.

- Vi har lavet et stjerneløb, og der dukkede mange børn op, og en anden gang lavede vi efterårsbio, fortæller hun. Det var spændende for det viste sig, at mange bedsteforældre dukkede op med børnebørnene for at få en hyggelig eftermiddag sammen.

Børneaktiviteterne blev så godt modtaget blandt Bo42's beboere, at en gruppe frivillige har meddelt Nina Povlsen, at de gerne vil tage ansvaret for at lave lidt for de mindre børn engang i mellem.

- Det er bestemt trivsel, når børn, forældre og bedsteforældre begynder at føle sig godt hjemme i boligområdet og udnytter de mange muligheder, der opstår, når man pludselig er flere med fælles interesser.

Projektet slutter

Både Nina Povlsen fra Bornholms Regionskommune og Peter Søndergaard fra Bo42 er ved at runde af, fordi projektet slutter, men en del aktiviteter er blevet overtaget af beboere, så håbet er, at de fortsætter selv.

- Mange gange kommer arrangementer og initiativer til at hænge på "Tordenskjolds soldater", men jeg håber virkelig, at isen er brudt så meget, at nye får lyst til at give et nap med, siger Nina Povlsen og slutter med en lille historie.

- Mennesker er lidt sjove. Når vi er i byen og passer hinanden siger vi hverken goddag eller hej.

Forebyggelseskonsulent Nina Povlsen, Bornholms Regionskommune har været med til at producere beboerblade så beboerne i Bo42 kunne følge med i aktiviteterne (Foto: Vibeke Rask Grøn)

I Beboerbladet har man kunnet læse om aktiviteter, se billeder fra afviklede arrangementer og holde øje med kommende arrangementer i kalenderen. (Foto: Vibeke Rask Grøn)

Vi er luft for hinanden. Men hvis vi tager løbesko på og sætter i gang, eller går en tur med en hund, så begynder vi at hilse på alle andre med hund eller med løbesko. Nu har vi pludselig noget at være fælles om. På samme måde er der masser af fælles interesser blandt beboerne i Bo42. Det gælder bare om at få dem frem i lyset.

- Jeg håber, projektet har været med til at vise, at det kan lade sig gøre!

Nilfisk Outdoor Division

The leader in compact outdoor cleaning

Nilfisk Egholm

Rangers at heart

Granhøj Landbrugsmaskiner - Dyndevvej 11 - DK-3751 Østermarie
T. +45 56 47 00 20 - jm-granhøj@get2net.dk

www.nilfisk-outdoor.dk

Fårebrovejen 5, 3730 Nexø
Tlf.: 5648 1895

ANLÆGSGARTNER LANG - LANGT DET BEDSTE!

EL - VVS - VENTILATION

Aut. EL & VVS installator

Snellemark 39
3700 Rønne

Telefon 5695 0569
as@axels.dk

Døgnvagt

www.axels.dk

70 år gammel og øens største

Bo42 blev grundlagt midt i krigsmørket, som et samarbejde mellem alle gode kræfter for at løse et helt akut boligproblem. Fagbevægelse, arbejdsgivere og politikere dannede i fællesskab en forening, der i dag har udviklet sig til øens største boligorganisation, styret af beboerne selv.

Hele historien startede i 1942 da 8-10 familier i bogstaveligste forstand stod uden tag over hovedet i Rønne. Som i resten af landet var boligsituationen fortvivlet og kaldte på at samle kræfterne.

Daværende Rønne-borgmester Herman Aagesen satte sig sammen med Fællesorganisationens formand, smed Holger Lundgren og direktør for Dampskibsselskabet 1866, Thorkild Lund for at finde en løsning. Det resulterede i det lave etagebyggeri på Fabriksvej i Rønne, der stod klar til indflytning i 1943.

Parterne blev enige om at danne "Boligselskabet af 1942 i Rønne" – en forening dannet som et klassisk trepartssamarbejde, der havde til formål at fremskaffe boliger og leje dem ud til boligsøgende.

På bestyrelsesmødet i den nye forening i juni 1942 blev de fremtidige huslejer fastsat: to værelser og et kammer: 57 kr. om måneden og to værelser og to kamre: 62 kr. Indskud: 850 kr.

Ikke alle, der ville have en bolig på Fabriksvej kunne klare et indskud på de 850 kr. Rønne kommune lovede at låne dem pengene mod at afdrage 7 kr. om måneden

Et eventuelt overskud i foreningen skulle gå til forbedringer og til gavnlige formål for lejerne.

I den oprindelig konstruktion havde lejerne ikke nogen direkte indflydelse, ja de var faktisk slet ikke repræsenteret i bestyrelsen. Det skulle blive anderledes med tiden, og i dag består organisationens bestyrelse alene af beboervalgte repræsentanter plus en repræsentant for de ansatte.

- I bund og grund var initiativet et barn af fagbevægelsen, og formanden for Fællesorganisationen, smed Holger Lundgren blev den første formand for Boligselskabet af 1942 i Rønne, fortæller Bo42's nuværende formand Helge Hansen.

Organisationens navn er i dag ændret til det mere mundrette Bo42.

Den almene boligsektor er efterhånden gennemreguleret af regler og forordninger, men samtidig er lejerne blevet sikret den afgørende indflydelse på den daglige anvendelse af boliger og fælles faciliteter.

Stor udvikling

Efter krigen og op gennem 1950'erne var der igen

”

Bo42 er fusioneret med:

1. januar 2010: Knudsker
Boligselskab med 288 lejemål

1. januar 2012: Svaneke
Boligforening med 83 lejemål.

pres på det bornholmske boligmarked og Bo42 satte gang i det store byggeri i Gartnervangen. Folk ville have kvalitetsboliger med moderne køkkener og badeværelser med badekar.

Siden er det gået slag i slag – med store udvidelser i Gartnervangen og i Højvangsparken og til sidst med byggeriet af Kystparken i 1997.

I dag består Bo42 af 27 forskellige afdelinger med i alt 1144 lejeboliger. Afdeling 20, Kystparken i Rønne, er her i 2013 den mest populære, og der er lang venteliste på en af de i alt 18 lejligheder.

Demokratiet i Bo42 er bygget op så hver afdeling har et antal repræsentanter i organisationens repræsentantskab afhængig af afdelingernes størrelse. Herfra vælges Bo42 bestyrelse, som Helge Hansen fra Afdeling 2 er formand for i dag.

Ud over at vælge repræsentanter, beskæftiger det årlige afdelingsmøde sig med at fastlægge reglerne for afdelingens drift. Det gælder både husorden og regler for beboernes anvendelse af egne og fælles faciliteter. Og naturligvis afdelingens samlede økonomi, idet hver afdeling repræsenterer et selvstændigt byggeafsnit med egne regnskaber og budgetter.

Nye tanker

- Bo42 kører i dag administrativt godt og økonomisk fornuftigt, pointerer Helge Hansen, men boligorganisationen kan mærke befolkningstilbagegangen på Bornholm.

- Det er ikke alarmerende endnu, men vores

ventelister er skrumpet og vi har i dag ledige lejligheder over længere tid. Det er vi nødt til at forholde os til.

Formanden peger på, at lav husleje og lækre moderne lejligheder sikkert vil kunne tiltrække nye lejere, men at de to ting ikke hænger sammen.

Det koster at renovere, og der er kun lejerne til at betale, så huslejen vil uvægerlig stige, siger han og peger på, at det er lejerne, der bestemmer om man vil betale lidt mere og få nye faldstammer, badeværelser, vandrør og køkkener, eller ej. Nogle gange bliver det til et "nej", og så kan tomme lejligheder være sværere at få lejet ud. Det er en udfordring, bestyrelsen må forholde sig til!

Svære tider

Når Bo42 oplever tomgang i nogle afdelinger, skyldes det en kombination af flere faktorer. Den lave rente betyder, at ejerboliger bliver mere attraktive, mens de almene boliger fortsat må forrente de oprindelige lån til de oprindelige satser. Befolkningstallet på øen er for nedadgående og sammen med den relativt høje leje, sætter det organisationen under pres.

Tidernes ugunst betyder, at de store visioner om nyt byggeri må vige for mere jordnære overvejelser om hvordan den eksisterende boligmasse bedst muligt tilpasses de nye tider.

Hvor man før byggede op, handler det i fremtiden om at renovere og trimme, så Bo42 kan beholde sin relevans.

Helge Hansen siger, at Bo42 samtidig har en vision om at samle de almene boligorganisationer på Bornholm under én hat. Al erfaring ovrefra viser, at det er måden at overleve på, som almen boligudbyder.

Fabriksvej igen

Og så er vi tilbage til Afdeling 1 på Fabriksvej i Rønne, hvor det hele startede.

Siden opførelsen for 70 år siden er afdelingen løbende blevet renoveret, men de sparsomme tider under krigen har sat sit grundlæggende præg på byggeriet, hvorfor det i dag står overfor en meget omfattende indgriben for at genskabe attraktive boliger på matriklen. Bo42 har således fået tilsagn fra kommune og Landsbyggefonden om støtte til en gennemgribende renovering.

- På mange måder kunne det være mere rimeligt om vi i stedet for måtte rive afdelingen ned og bygge 24 nye enkelt huse med sidste skrig indenfor isolering og energiteknologi. Rent økonomisk vil det kunne betale sig, siger Helge Hansen, som dog samtidig erkender at nybyggeri ikke står på Landsbyggefondens dagsorden.

De aktuelle planer går således i retning af en gennemgribende renovering, der med udnyttelse af eksisterende bygninger kan få afdelingen til at fremstå med moderne, tidssvarende boliger.

- Bo42 skal videre under alle omstændigheder, og det kommer vi også, slutter formanden Helge Hansen.

Y20
MADVÆRKSTEDET

2013 NYHEDEN SKAL SES I BUTIKKEN

KØKKENGÅRDEN
Industrivej 4 • 3782 Klemensker
Tlf. 5696 6610 • bornholm@svane.com
SVANE.COM

SVANE
KØKKENET
LIVET ER IKKE SÅ FIRKANTET

STEENBERG's tegnestue aps

arkitekter - ingeniører

Teknisk rådgivning
fra de første skitser til færdigt byggeri
Altid fokus på kvalitet

Ingen opgave er for stor
- ingen opgave er for lille

Aakirkebyvej 27 • 3700 Rønne • Tlf. 5695 5330 • Fax: 5695 8112
E-mail: info@steenbergs.dk www.steenbergs.dk

RING TIL GITTE
- HVIS KLOAKKEN STREJKER

5695 9105

- Tilstoppede kloakker
- Forsikringskader
- TV-inspektion

BORNHOLMS
Kloakservice

- bornholmernes kloakservice gennem flere generationer

Et interessant og lærerigt samarbejde

Det var første gang, at Bornholms Regionskommune deltog i et boligsocialt projekt sammen med Bo42 og Landsbyggefonden. Det blev et spændende samarbejde, som både gav kommunen ny indsigt og ideer til, hvordan man fremover kan spille endnu bedre med.

- Det var spændende at deltage i det boligsociale projekt. Det gav os en helt ny forståelse for, hvad en almen boligorganisation er for en størrelse, fastslår Vibeke Juel Blem, områdechef Social og Sundhed.

Projektet kom til lidt ad omveje, fordi formålet i første omgang var at søge penge i Landsbyggefonden til renovering af boliger i Bo42, men det viste sig på det tidspunkt at være umuligt. Til gengæld åbnede der sig en mulighed for at få støtte til sociale aktiviteter, der kunne skabe bedre trivsel blandt beboerne i boligselskabet. Men kravet var, at kommunen blev en aktiv medspiller i projektet og deltog i medfinansieringen af projektet med kommunale ressourcer.

- Bornholms Regionskommune har ingen penge til den slags, men vi har en forebyggelseskonsulent, som vi kunne koble på projektet, forklarer Vibeke Juel Blem og peger på, at en forebyggelseskonsulent normalt arbejder med kostvaner, rygning, alkohol forbrug, motion – ja alt det, der med bedre forståelse og lidt hjælp, kan øge menneskers trivsel og sociale engagement.

Forebyggelseskonsulent Nina Poulsen blev derfor tilknyttet den praktiske del af projektet, mens områdechefen for Social og Sundhed, Vibeke Juel Blem selv gik ind i projektets styregruppe.

Stor indsigt

- Vi har virkelig fået et godt indblik i en almen boligorganisation, forstået hvad organisationens rolle er, hvilke rammer den arbejder indenfor og hvordan forholdet er til beboerne, pointerer Vibeke Juel Blem og peger på, at man samtidig har set hvilke udfordringer, der er ved at være beboer i det almene byggeri, bo tæt op og ned ad hinanden og være en del af et beboerdemokrati.

Ydermere har man i Bornholms Regionskommune fået et tydeligt indblik i helt aktuelle samfundsforhold, hvor der er en overvægt af ældre mennesker og meget få børn.

- Bo42 afspejler det bornholmske samfund i miniformat. Så ved at arbejde med folk dér, har vi

Vibeke Juel Blem, områdechef Social og Sundhed i Bornholms Regionskommune har været glad for projektsamarbejdet med Bo42.

fået en indsigt i, hvad udfordringerne er generelt på øen, siger områdechefen for Social og Sundhed og slår en pæl gennem myterne.

Myten er død

Fordommene om, at det skulle være sociale tabere, kriminelle og indvandrere, der bor i alment boligbyggeri holder slet, slet ikke på Bornholm.

Det er et bredt udsnit af befolkningen, der bor i Bo42. Boligmassen er så forskellig, at den taltaler både folk med højere indkomster, unge, ældre, handicappede, nytillflyttere, bornholmere, børnefamilier og enlige.

- Men vi kommer ikke uden om, at der er flere

ældre på Bornholm end yngre. Det viser beboersammensætningen i boligorganisationen også, siger Vibeke Juel Blem. Det er kommunen nødt til at forholde sig til, også når det drejer sig om trivsel, aktivering og hjælp til selvhjælp.

-Projektet har vist, hvor vi kan give folk et skub, så de selv kan tage over, hvor man kan hjælpe hinanden og hvor det offentlige skal holde en fast hånd under borgeren.

Ny klinik

Samarbejdet med Bo42 har samtidig ført til, at Bornholms Regionskommune har overtaget boligselskabets administrations tidligere lokaler i Gartnervangen og omdannet dem til en nærklinik for sygepleje.

Her skal sidde en sygeplejerske på udvalgte tidspunkter, og så kan borgerne komme herhen og få hjælp til alt fra sårpleje til besvarelse af spørgsmål omkring helbred og medicin.

Samtidig vil de op mod 100 medarbejdere fra ældreplejen, der arbejder i området få fast base i klinikhuset.

- Vi tror, det er en interessant løsning for alle parter med en nærklinik, og er spændte på hvordan det udvikler sig, siger Vibeke Juel Blem.

Gerne igen

Bornholms Regionskommune har været meget glad for samarbejdet med Bo42.

-Vi har lært hinanden at kende på godt og ondt, siger områdechefen for Social og Sundhed, Vibeke Juel Blem. Vi har været uenige og diskuteret voldsomt engang imellem, men er altid kommet frem til enighed. Det er et godt erfaringsgrundlag.

På Bornholms Regionskommune er man ikke bange for at gå ind i et projektsamarbejde igen.

- Men næste gang tror jeg, at kommunen skal gå mere aktivt ind fra start og sige, at det og det vil vi have ud af processen. Den her gang famlede vi alle lidt rundt i begyndelsen. Men det var jo også første forsøg af sin art på Bornholm, slutter Vibeke Juel Blem, områdechef Social og Sundhed.

**FINN
GESEN**
TØMRERMESTER

Snorrebakken 42 · 3700 Rønne

30 54 53 54
56 95 20 19

BYG
kontakt@finn-aagesen.dk
www.finn-aagesen.dk

Knudsker•el

5695 6850

**TELE
DATA
EL**
**SIKRING
INDUSTRI**

info@knudsker-el.dk **www.knudsker-el.dk**

WISSENBERG
W

**- den positive forskel
de kloge løsninger**

rådgivende ingeniører

Valdemarsgade 14
1665 København V
Tlf. 33 86 34 86
info@wissenberg.dk
www.wissenberg.dk

- helhedsplaner
- lavenergibyggeri
- energirenovering
- bygherrerådgivning
- projekt- og byggeledelse
- optimering af installationer
- projektudvikling og fremtidssikring
- tilstandsvurderinger og registrering

En meget tilfreds bestyrelse

Bestyrelsen i Bo42 er meget tilfreds med forløbet af det Boligsociale projekt, som netop er ved at blive rundet af i disse dage.

- Ja, bestemt! Vi har haft fire fantastiske år med mange spændende aktiviteter, konkluderer formanden Helge Hansen, og peger på det positive udkomme: - I dag er der mange flere aktive beboerne i Bo42s forskellige afdelinger, end der tidligere har været.

Han føler sig overbevist om, at beboerne i løbet af projektperioden har fundet ud af, at de selv er en del af beboerdemokratiet og kan påvirke beslutningerne og sætte gang i aktiviteter, de selv brænder for.

Bestyrelsen er både lettet og glad over, at det første projekt i samarbejde med kommunen og Landsbyggefonden er forløbet så tilfredsstillende.

Formanden Helge Hansen mener samtidig, at en stor del af det gode forløb også skal tilskrives den boligsociale medarbejder Peter Søndergaard, der fik ansvaret for at drive projektet fremad.

- Den mand går i folk med træsko på. Det virkede som om beboerne kunne lide ham lige med det samme. Det var dejligt at observere, siger formanden Helge Hansen, der også sender en tak til Bornholms Regionskommune.

Kommunen bidrog med dygtig arbejdskraft i marken i form af forebyggelseskonsulent Nina Poulsen og med rigtig god sparring i styregruppen fra Områdechef Social og Sundhed, Vibeke Juel Blem og Regionskommunens jurist, Per Rauns-lund Olsen. Desuden har Michael Hansen Bager i den sidste periode afløst den tidligere chef for Psykiatri og Handicap Erik Pedersen såvel i jobbet som i Projektstyregruppen.

Nye beboere

Der bor omkring dobbelt så mange med "anden etnisk herkomst" i Bo42 i forhold til Bornholm som helhed. Omkring 10 procent af beboerne kommer fra fremmede himmelstrøg, og når man, som de sidst ankomne fra Burma skal finde sig til rette i en dansk almen bolig, kan man godt have et spørgsmål eller to.

Bo42 boligsociale projekt inviterede de nye beboere til møde sammen med en tolk, og kommunen hjalp med at få teksten oversat.

En del misforståelser blev opklaret og efterfølgende var der skabt grobund for at tage eventuelle problemer op i en direkte dialog.

Bo42's samlede medarbejderstab er med til at sikre, at beboerne har gode rammer at trives i!

Gæsteværelser til de tilrejsende

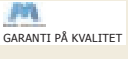
For et års tid siden slog afdelingsbestyrelsen i NordParken dørene op til to gæsteværelser, som er placeret i opgangen Thorkildsvej 37. Et par gamle 1-værelses hybler er omdannet til gæsteværelser, som beboerne i Bo42 kan låne for en billig pris, der blot skal dække de rene udgifter til værelserne. Og ideen har allerede vist sig at være en succes. Lejlighederne i NordParken er ikke så store, så hvis vi skal have tilrejsende gæster i forbindelse med en fest, er det rart at kunne låne et ekstra værelse til dem, siger formanden for afdelingsbestyrelsen i NordParken, Britta Hammer Sonne. Værelserne er først og fremmest et tilbud til beboere i NordParken, men lejere fra hele Bo42 kan sagtens henvende sig. - Spørg endelig, opfordrer Britta Hammer Sonne. Er gæsteværelserne ledige, låner vi dem gerne ud.

Malerfirma
FINN MAHLER

Haslevej 116 · 3700 Rønne
Telefon 56 95 23 55

KOMMER OVER HELE ØEN!
Ring og få et godt tilbud
MOBIL 21 60 85 52
E-mail: finn-mahler@mail.dk

VI SÆTTER KULØR PÅ!

– et netværk til forskel

Advokaterne:
Christian Dohn
John Jørgensen
Peter Vang
Bjarne Olesen
Rikke Solberg Bruun

ADVODAN Bornholm ApS
bornholm@advodan.dk

Krystalgade 1 · 3700 Rønne · 56 95 10 85
Afdelingskontor: Kannikegaard · 3720 Aakirkeby · 56 97 50 22

Edgar Nielsen & Søn ApS

Vognmand & Entreprenørforretning

Jesper Nielsen
Jesper@enos.dk · Mobil 21 76 80 27

NYBYVEJ 22 · POSTBOX 25 · 3720 AAKIRKEBY
TLF.: 56 97 52 00 · FAX: 56 97 52 66

Godt naboskab i de almene boliger på Bornholm

Da Bo42's boligsociale projekt startede i 2009, blev der gennemført en undersøgelse blandt beboerne i Bo42's dengang godt 700 lejemål i Rønne. Den viste, at beboerne generelt var meget tilfredse med boligen, men at de syntes, der skete for lidt mellem boligerne. Nu er en ny undersøgelse på trapperne, og den venter Bo42 sig meget af.

Naboskabsundersøgelsen blev i sin tid udviklet af KAB (Københavns Almene Boligselskab), men er blevet brugt i den almene boligsektor overalt i Danmark.

Besvarelsenerne kunne give hver enkelt boligorganisation et fingerpeg om, hvor kræfterne skulle sættes ind hvis velværet, trygheden og trivslen blandt beboerne i den almene boligsektor skulle øges.

Et hurtigt blik ned over besvarelsenerne viser, at Bornholm skiller sig ud. Her var beboerne i de almene boliger generelt mere trygge og tilfredse med boligerne, men en del følte sig til gengæld socialt isolerede og kedede sig.

- Vi vidste godt på forhånd, at vi ikke har de opsigtsvækkende problemer med kriminalitet og etniske konflikter på Bornholm, så resultatet kom ikke bag på os, siger Peter Søndergaard, der på samme tid som undersøgelsen blev gennemført blev ansat, som medarbejder i det boligsociale projekt. der netop skulle fokusere på at løse nogle af de problemer, der optager beboerne i Bo42 på Bornholm.

Men samtidig bekræftede undersøgelsen, at vi også hos os har sociale problemer i form af ensomhed og isolation. Vi ved fra andre kilder, at mange bor alene og har forholdsvis små indkomster. Det pegede på, at der skulle sættes ind med akti-

Når der spilles BANKO er fremmødet stort!

viteter, der kan bringe beboerne i tættere kontakt med hindanden.

Resultaterne

I 2009-undersøgelsen kom der svar retur fra præcist en fjerdel af lejerne i Bo42. Det var ikke nogen høj besvarelsesprocent, men høj nok til at man turde analysere på den.

Af besvarelsenerne kunne Bo42 derfor se, at to tredjedele havde boet i boligen i mere end 4 år og majoriteten godt ville blive boende i mange år endnu.

Ni ud af ti var meget glade eller glade for deres bolig og boligområde og følte sig helt trygge.

Otte ud af ti syntes meget godt eller godt om de grønne områder, men halvdelen mente alligevel

Maler- og Gulvfirmaet Aps.
v/Casper Holm Nielsen

**ALT I MALERARBEJDE
OG GULVSLIBNING UDFØRES**

VI GIVER ALTID UFORPLIGTENDE TILBUD
VI KOMMER NÅR DE HARTID
- MORGEN, MIDDAG OG AFTEN
TELEFON 5695 8430
MOBIL 2158 8430

MEDELM AF:

www.casperholmnielsen.dk

**Der er også en blå bank
på Bornholm**

Kig ind på St. Torv 15, og lad os give dig et
overblik over dine muligheder. Nu ved du,
hvor vi bor.

St. Torv 15, 3700 Rønne
Telefon 44 55 55 01
Nykredit

Jørn Ole Klausens
Murerforretning Rønne ApS v/ Michael Hjorth
Tlf. 56 95 89 79 • Mobil 40 36 89 79 • Fax 56 95 89 70

A B C GÅRDEN Tlf. 40 30 94 29

■ Aut. kloakmester

■ Kerneboring

■ Alt i Gravearbejde

■ Kloakspuling

■ Kloakreovering uden stor opgravning

■ Kloakarbejde

■ TV-inspektion af kloak

■ Alt i Murerarbejde

www.jokbyg.dk • www.abc-gaarden.dk

Energivejlederen

byggarbejde
garanti

Certificeret af
byggeriets
kvalitetskontrol

8

I 2009 følte en del beboere i Bo42 sig isoleret, og at de kedede sig. Håbet er, at det boligsociale projekt har banet vejen så flere i dag føler sig engageret, og som en del af et godt fællesskab.

at der sagtens kunne gøres mere ud af fællesarealerne, så folk fik lyst til at opholde sig derude.

Endelig ville mange rigtig gerne have flere muligheder for at mødes omkring en eller anden aktivitet, og et flertal var utilfredse med, at der ikke rigtig var nogle muligheder for at mødes inden døre.

Eget engagement

I 2009 var kun ganske få aktive selv, når det kom til at arrangere fællesaktiviteter i boligområdet, men over halvdelen svarede dengang, at de gerne ville gøre noget, hvis de blev bedt om at give et nap med.

Halvdelen sagde samtidig, at de havde lyst til at deltage i fællesaktiviteter, mens det var lidt færre der reelt havde overskud og energi til at deltage.

Beboerdemokrati

I 2009 viste undersøgelsen at lidt over halvdelen af dem, der havde svaret i Bo42 deltog i de årlige beboermøder og, at de fleste følte, at de blev hørt i beslutninger omkring deres område.

To tredjedele svarede også ja til at de kendte beboerdemokratiet i Bo42, men det var kun lidt over halvdelen, der viste, hvem der sad i den lokale afdelingsbestyrelse.

Rum for forbedring

Alt i alt gav naboskabsundersøgelsen et klart billede af, at der var mange muligheder for at gøre det sociale liv blandt beboerne i Bo42 meget bedre.

- Via fællesspisninger, Tirsdags Cafeen, motion, udflugter, fester, banko, grillaftner og lidt for børn og mere for ældre har vi i projektgruppen, lige siden 2009, forsøgt at gå foran og vise beboerne alle de muligheder der er, siger boligsocial medarbejder Peter Søndergaard.

Nu er der tilmed dannet en forening "Liv i Fælleshuset" med en aktiv bestyrelse, der er primus motor i fællesarrangementer i Bo42s Selskabslokaler og samtidig arbejder på at Selskabslokalerne bliver omdannet til et egentligt Fælleshus for aktiviteterne.

En række af problemerne er således blevet imødegået, og en ny naboskabsundersøgelse, som i denne tid er på vej ud beboerne i Bo42, vil vise, om man har ramt plet.

- Det kunne være rart, hvis flere nu svarer, at de deltager i aktiviteter, at de kender deres afdelingsbestyrelse og kender naboerne og langt færre der svarer, at de keder sig.

Bella og Fido har mulighed for at flytte med

Bella har boet på Rosenvej et par år og er faldet rigtig godt til (Foto: Vibeke Rask Grøn)

Bella har det godt i sin kurv i det lune hjørne af stuen. Her ligger hun og sover meget af dagen, hvis hun altså ikke lige lægger sig op på radiatoren for at få et overblik over, hvad der i øvrigt sker i lejligheden, eller tager sig en tur ud på den overdækkede terrasse for at kigge på fuglene.

Bella er en graciøs huskat, der bor på Rosenvej i Rønne. I den afdeling af NordParken er det tilladt at holde inde-kat. I visse af Bo42s afdelinger er det muligt at holde både hund og kat.

Det er lejerne i de enkelte afdelinger, der selv vedtager afdelingens husorden og regler for husdyrhold på det årlige afdelingsmøde. Reglerne spænder fra slet ingen husdyr til at lade det være op til den enkelte beboer. Emnet kan af og til få bølgerne til at gå højt, men selv om tendensen nok går mod en lovgivning om husdyrhold, som en rettighed, er det i dag stadig en lokal afgørelse i den enkelte afdeling.

Hvis man har hund og kat og påtænker at flytte til et alment boligbyggeri, som Bo42, er det derfor klogt at tage en snak med de ansatte i administrationen for at høre om mulighederne, og blive skrevet op til en bolig i den rette afdeling.

Der er jo ingen grund til at afhænde de pelsede venner, hvis de kan flytte med.

malerfirmaet borg

- Alt malerarbejde udføres: Private boliger, kontorer, nybygninger, renoveringer, fabriksanlæg o.m.a.
- Farvehandel
- Salg af maling, vægbeklædning og værktøj

Åkirkebyvej 66 · 3700 Rønne
Tlf. 56 95 15 20
info@malerborg.dk
www.malerborg.dk

VVS

S.E. Madsen VVS
5695 3885

☒ Vand · Varme · Sanitet	☒ Fjernvarme
☒ Oliefyrservice	☒ Solvarme
☒ Bio Varme	☒ Ventilation
☒ Varmepumper	☒ Varmeautomatik

Aut. VVS-installatør
Søndre Ringvej 63 · 3700 Rønne

GITTES MASSAGE
FODPLEJE & KROPSTERAPI

THORKILDSVEJ 56 · 3700 RØNNE · TLF. 5189 2185
GITTESMASSAGE@MAIL.DK · WWW.GITTESMASSAGE.DK

MASSAGE · COACHING
KRANIO SAKRAL TERAPI

FODPLEJE
- BEHANDLING
HJEMME HOS DIG!

Fra ejerbolig **til** lejebolig

Livet som boligejer var ved at være for surt med mere arbejde end fornøjelse. Derfor tog ægteparret Johansen en drastisk beslutning. Huset blev sat til salg og parret sagde "ja tak" til en lejlighed i Bo42. Det var en god beslutning, og i dag kan vinter og sne nydes uden dårlig samvittighed.

-Det er lige der i hjørnet, at vi kan se de mest fantastiske solnedgange. Forleden aften var himlen helt rød, man kunne næsten ikke få øjnene fra den. Ægteparret Ulla og Hans Johansen står på den store altan og kigger hen over det grønne område og videre ud mellem et par bygninger i retning mod Frydenlund-stranden og havneområdet ud for Rønne.

For to år siden solgte ægteparret deres hus i Absalonsgade i Rønne og flyttede i lejebolig.

- Vi orkede simpelthen ikke mere. Det var et ældre hus, og der var meget vedligehold hele tiden. Alt fritid gik næsten med den slags, fortæller Hans Johansen. I 2007/8 besluttede vi at skrive os op i Bo42, og efter et par års ventetid, fik vi tilbudt den her lejlighed.

Efter at have set lejligheden og beliggenheden var beslutningen nem, og huset blev sat til salg.

Hans Johansen fortæller, at de var heldige. Der gik kun et par måneder så var huset solgt og de kunne flytte ind på Slåenvej.

- Det er et rigtig dejligt sted, siger Ulla Johansen og fortæller, at den store altan foran stuen bliver brugt flittigt så snart solen får fat.

- Her er stort set sol hele dagen, og de dejligste solnedgange. Det så vi aldrig i Absalonsgade, så det nyder vi meget, fortæller hun.

Begge fortæller, at der er stille og roligt i området og selv om det er et etagebyggeri, føler de sig bestemt ikke generet.

Det er her fra altanen, at ægteparret Hans og Ulla Johansen kan se en smuk solnedgang (Foto: Vibeke Rask Grøn)

- Nej, vi får en hyggelig sludder med naboerne, når vi mødes – ja lige som man gør andre steder i byen, siger Hans Johansen og forklarer, at der bor mange unge mennesker i området og familier eller enlige med børn. Det skaber dejligt liv udenfor om sommeren.

Lejligheden var i orden, nymalet og nem at flytte ind i. Ulla Johansen peger straks på hendes nye køkken med masser af skabsplads.

- Det er rigtig godt, siger hun og begge synes det er herligt, at kunne ringe til varmemesteren, hvis der er noget, som går itu eller ikke fungerer.

Hans Johansen understreger samtidig, at der ik-

ke er begrænsninger på, hvordan man indretter sig.

- Vi kan male og sætte billeder, hylder og skabe op, som vi vil, bare alt bliver bragt i orden og malet hvidt igen, når vi forlader lejligheden. Det kan vi sagtens leve med.

I virkeligheden har dagens lejere meget vidtgående beføjelser til, at indrette lejemålet som de ønsker, men de fleste holder sig fortsat til de mere overskuelige indgreb. Ulla og Hans Johansen er ikke i tvivl om, at det er den rigtige beslutning, de har taget.

- Og jeg har nydt vinteren i år, fordi jeg ikke skulle skovle sne, smiler Hans Johansen.

STORT UDVALG

KVALITETS OSTE
OSTE- OG PÅLÆGSBORDE
SPECIALITETER

Smag før De køber!

- OGSÅ UD AF HUSET

RECEPTIONER – FESTER – ARRANGEMENTER M.M.

v. Birgit Gren Hansen
Østergade 40B · 3700 Rønne · Tlf. 5695 0599

Kontor- & Datahuset på Bornholm
Snellemark 45 - DK-3700 Rønne

Tlf.: 56 95 12 69
mail@fannikke.com
www.fannikke.com

En bolig i Bo42 kan sagtens blive en bolig for **livet**

Ingrid Hansen blev født her i huset i Pæretræsdalen i Rønne, hvor hun og hendes mand i dag nyder deres otium. Ganske som på slægtsgården på landet er rækkehuset gået i arv fra generation til generation. En almen bolig i Bo42 kan sagtens være en bolig for livet.

At bo til leje er ikke nødvendigvis noget en bornholmer gør en kort overgang i ungdommen, inden man får råd til sit eget hus eller i slutningen af livet, når man ikke kan overkomme at passe haven mere. Det kan sages være et bevidst valg gennem hele livet.

Ingrid og Helge Hansen tog det valg dengang de mødte hinanden som unge og skulle stifte hjem.

Ingrid er født i boligorganisationens rækkehus i Afdeling 2 i Pæretræsdalen og boede her med sine forældre, indtil hun mødte Helge Hansen og flyttede sammen med ham i en lejlighed i NordParken, Afdeling 8.

Helge Hansen, der stammer fra Lolland, var taget ud at sejle som 14 årig, og fik et par år efter øje på fiskerimulighederne ved Bornholm. Det blev til 4 år som fisker, hvor han blandt andet oplevede at strande ved Skovly med det navnkundige skib Tom Westh.

Som tyveårig gik han i land og startede en livsvarig karriere indenfor forsvaret.

Helge og Ingrid Hansen bor i Ingrids fødehjem, et af Bo42s rækkehuse i Pæretræsdalen.

Parret mødte hinanden i Rønne og fik deres første lejlighed i Bo42's Afdeling 8 i NordParken.

Barndomshjemmet

Efter en kort tid dér, byttede parret i 1969 lejebolig med Ingrids forældre.

Det to-etages rækkehus med en lille have i Pæretræsdalen passede bedre til en børnefamilie, og Helge fortæller, at de selv var med til at renovere huset efter de regler der forelå.

Det var en herlig periode, hvor afdelingerne 2,3 og 4, Pæretræsdalen og Byvangen, førte deres eget liv med gadefester og hygge.

I dag er børnene for længst fløjet fra reden og Ingrid og Helge Hansen nyder deres otium.

De er stadig glade for det dejlige hus med den lille have bagved. Parret er ikke i tvivl om, at de gerne vil blive boende i Pæretræsdalen så længe som muligt, men ved også, at trapperne i huset måske kan blive en udfordring en dag.

-Så må vi se hvilke andre muligheder, der byder sig. Bo42 har også boliger i ét plan, slutter Ingrid og Helge Hansen.

Helge og Ingrids voksne børn og børnebørn bor ovre, så det er nok ikke sandsynligt, at tredje generation flytter ind i Pæretræsdalen.

Vi sælger over 1000 varer om måneden

Brusehoved fra 48,00 Kr

Stort udvalg i stikdåser

Kanegårdsvej 4, 3700 Rønne 56957022 www.EL-FIX.dk

ELfix EL VVS

HK HOVEDSTADEN BORNHOLM

STRUKTUR- OG VIRKSOMHEDSTILPASNING?

Er I én af de virksomheder, hvis vilkår er ændret?

Har I behov for sparring, f.eks. når I skal sammensætte fremtidens hold?

Hvis det er tilfældet, så kontakt:

DEN LOKALE HK-AFDELING PÅ:

Tlf. 3330 2910 eller mail: hk.bornholm@hk.dk

- Vi er alle en del af løsningen!

ALT I
**COMPUTER - TV - DVD
BLU-RAY - LYD - FOTO - GPS**

expert

ALT I
**HVIDEVARER - HUSHOLDNING
OG PERSONLIG PLEJE**

punkt1

Kom hjem med det rigtige

Zahrtmannsvej 80 · Rønne · Tlf. 5695 2885

Britta Hammer Sonne, er formand for afdelingsbestyrelsen i NordParken.
(Foto: Vibeke Rask Grøn)

NordParken har et godt nabomiljø, gode lejemuligheder for børn og ligger tæt på skov og strand
(Foto: Vibeke Rask Grøn)

NordParken er langt bedre end sit renommé

Det må bero på noget historisk, hvis man associerer ordet "Gartnervangen" med noget negativt. Virkeligheden i boligområdet, der i dag hedder NordParken, er nemlig positiv, tryk og god. De grønne områder er attraktive, lejlighederne fine og beboerne er tilfredse.

-Se derude, afdelingsformand i NordParken, Britta Hammer Sonne peger ud på græsarealet mellem de røde boligblokke på Rosenvej og Thorkildsvej.
- Der er etableret en dejlig ny legeplads til børnene og ved siden af bliver der nu anlagt en 64 kvadratmeter stor pergola terrasse med borde, bænke og grill, så vi kan mødes der, i de lune sommeraftner og snakke sammen.
Britta Hammer Sonne fortæller, at der i øjeblikket bor mange børnefamilier, så der er masser af aktivitet på legepladsen og græsset både sommer og vinter.
Hun har selv boet i de røde boliger siden 1998, først på 2.sal på Thorkildsvej og de seneste tre år i stueplan på Rosenvej med egen dejlig terrasse, og har altid været meget glad for kvarteret.
- Jeg ved ikke hvorfor, der klæber en lidt negativ holdning til kvarteret, siger hun, men mener det kan være kulturhistorisk. Det blev kaldt socialt boligbyggeri engang, og folk opfattede måske lejerne, som fattige siden de ikke købte hus, sådan som kutymen altid har været på Bornholm.

Nyt billede

Men intet kunne være mere forkert at tro. I NordParken bor højtloønnede, der er flyttet til øen på

grund af jobbet, der bor enlige, pensionister, unge børnefamilier og studerende.
I dag undlader mange helt bevidst at købe hus. Nogle vil ikke fanges i noget, de måske kan have svært ved at komme ud af igen, andre vil hellere bruge pengene på et sommerhus eller til at rejse for.
- Andre er måske nødt til at bo til leje, fordi de ikke har andre muligheder, men det gør dem jo ikke til dårligere mennesker, påpeger formanden og siger, at navneskiftet til NordParken burde hjælpe med at få renomméet på plads.

Dejligt sted

Britta Hammer Sonne peger på, at der ikke er forskel på at bo i et parcelhuskvarter eller i NordParken, når det kommer til antallet af naboproblemer, tyveri eller folk, der føler sig utrygge.
- Eneste forskel er, at vi bor tæt her og skal tage hensyn til hinanden. Når vi først har det på plads, kører det, siger hun og slutter af med en lille reklame: - NordParken ligger tæt på skov og strand, tæt på indkøbsmuligheder, her er rent og pænt og så har vi en meget overkommelig husleje.

- Daglig rengøring
- Vinduespolering
- Skadedyr sikring
- Pleje af grønne områder

ISS BORNHOLM

- din professionelle servicepartner

SERVICE TIL VIRKSOMHEDER OG PRIVATE OVER HELE BORNHOLM!

TLF. 56 95 60 65
Vi svarer hele døgnet!

"DIT SYN HAR OGSÅ BRUG FOR ET PERIODISK SYN. PRÆCIS SOM DINE TÆNDER, DIN SKORSTEN OG BIL"

Book tid til en GRATIS synsprøve i verdensklasse.

Nyt Syn

Snellemark 41D · Rønne · Telefon 5696 1060
Eskildsgade 3 · Aakirkeby · Telefon 5697 1061
www.minoptiker.dk

Dit syn betyder alt for os

IT løsninger - Kopimaskiner

Server hosting - Økonomisystemer

IT service - Konsulentassistance

Lillevangsvej 6, 3700 Rønne.
Tlf. 56 95 92 21 – info@formula-micro.dk
www.formula-micro.dk

Fra Herlev til Højvangsparken

Det tog Connie Høhl mange år at vænne sig til at bo i Højvangsparken, og efter hendes mands død, følte hun sig helt isoleret og holdt sig for sig selv i årevis. Men for fire-fem år siden var hun igen parat til at komme ud og møde andre. I dag er netværket godt og lysten til livet stor.

Connie Høhl er i dag aktiv i foreningen "Liv i Fælleshuset" og medlem af bestyrelsen. (Foto: Vibeke Rask Grøn)

- Ja, nu bliver jeg her i Højvangsparken og på Bornholm! Jeg kan ikke mere få vejret i Herlev, siger Connie Høhl med et stort smil og fortæller, at hun elsker naturen omkring Rønne.

- Her er frisk luft og høj himmel.

Men sådan har det bestemt ikke været altid. Connie Høhl boede oprindeligt i rækkehus i Herlev med sin mand. Han malede akvarel og parret kom en del på Bornholm, på grund af lyset og naturen.

For 17 år siden besluttede de derfor at flytte permanent til øen, og sagde ubeset "ja tak" til en lejlighed i Højvangsparken.

- Men allerede samme aften vi var installeret, fortrød jeg. Jeg satte mig op i vindueskarmen og tudbrølede, fortæller Connie Høhl. Det blev til en del hårde år for hun følte sig slet ikke hjemme på øen eller i boligområdet, mens hun kunne se, at hendes mand var tilfreds med valget.

Men så døde hendes mand.

Hårde år

- Det var forfærdelig hårdt, og jeg kunne slet ikke se mig ud af sorgen og ensomheden, forklarer hun og fortæller, at hun befandt sig i sin egen isolerede verden i fire år inden hun tog sig sammen til at komme lidt ud.

Det faldt nogenlunde sammen med, at Bo42s boligsociale projekt begyndte at rulle.

Connie Høhl havde efterhånden indset, at hun selv var nødt til at tage første skridt ud i verden. Ingen vidste jo, at hun sad der alene.

- Det viste sig at være utrolig dejligt og en stor lettelse, at komme ud. Folk var imødekommende og søde og meget hurtigt begyndte jeg at få et nyt netværk.

I dag har hun fået venner og bekendte i boligområdet, er blevet aktiv i foreningen "Liv i Fælleshuset" og føler et stort socialt fællesskab.

Dejlige dage

-Når vi nu kender hinanden, holder vi øje med hinanden og hjælper hinanden, hvis der er noget, forklarer hun og det med venner, familie og børn i Herlev – dem kan hun snakke med på computeren via Skype.

- Det gør vi tit, og børnene kommer på besøg om sommeren. Men i dag ved de, at det er her jeg bor, hører til og vil blive boende, pointerer hun.

Til gengæld ved Connie Høhl også, hvad det er, der kan få folk til at sidde ensomme hjemme og hvor svært det er at bryde isolationen.

-Hvis jeg kan hjælpe nogen, vil jeg rigtig gerne gøre det, siger hun og lover det bliver på folks egne præmisser, nogle har brug for snak andre vil helst ikke snakke.

-Men jeg ved af erfaring, at man får det meget bedre af at komme lidt ud og møde andre, slutter Connie Høhl med en stor opfordring til at prøve et arrangement i foreningen "Liv i Fælleshuset".

”

Hjælp til de vigtige indkøb

I takt med at beboerne i Højvangsparken har lært hinanden bedre at kende via fællesspisning, Tirsdags Café, stoleympnastik og andre aktiviteter, er man begyndt at hjælpe hinanden med de vigtigste indkøb.

Har man ikke selv mulighed for at komme til købmanden eller på apoteket, er der hjælp at hente. Ofte er andre på vej ud af døren for at tage præcis de samme steder hen, eller kommer alligevel forbi en butik i løbet af dagen.

- Hvis man er syg, dårligt gående eller føret er dårligt, og man står og mangler noget vigtigt, skal man endelig henvende sig, så finder vi ud af noget, siger Connie Høhl, der er koordinator.

Hun understøtter, at ordningen ikke omfatter spiritus og øl.

Afskedsreception

Onsdag den 27. marts kl. 19:00 i Bo42's Selskabslokaler, Højvangsparken.

Bo42's boligsociale projekt har sidste åbningsdag.

Kom og hør resultatet af den netop overståede Naboskabsundersøgelse. Lodtrækning om byggekort blandt deltagerne i undersøgelsen.

To timer med snak, snacks og lidt til halsen

Individuel måling
– giver mening

Brunatas målere hjælper dig med at holde styr på vandforbrug, varmekonsum og fugt i din bolig. Vi aflæser målerne via fjernlæsning – helt uden at skulle ind i din bolig. Du kan også selv jævnligt tjekke dine forbrugsdata på nettet.

Mere information? Gå ind på www.brunata.dk eller ring 77 77 70 70.

Brunata

HJB

BYGGEFORRETNING ApS

Telefon 5695 0709

Fax 5695 9709

E-mail: post@hjb-byg.dk

www.hjb-byg.dk

**TØMRER • SNEDKER • MURER
RENOVERING**

Fast tirsdags-hygge i **Caféen**

Man kan gå på café på Store Torv i Rønne, men man kan også gå på café i Bo42's Selskabslokaler i Højvangsparken hver tirsdag eftermiddag. Her dufter af hjemmebag og nybrygget kaffe, her er hyggelige mennesker at snakke med, og så sker der også altid et eller andet uventet.

Hyggesnak over kaffen, strik, spil og måske en film bagefter (Foto: Vibeke Rask Grøn)

Store fade med rosinbrød og flot pyntede Cup-cakes bliver svinget ind på bordene, og de 20-25 mennesker, der står og snakker rundt omkring finder sig efterhånden en stol.

Kaffekanderne begynder at gå fra hånd til hånd, og der kommer anerkendende bemærkninger til det flotte bagværk. Connie Høhl er Tirsdags Caféens mesterbager i øjeblikket.

- Jeg bager om formiddagen, det skal være helt friskt, siger hun og understreger, at hun kan lide det.

- Man hygger og snakker så godt over kaffe og kage, mener hun og forklarer, at det ofte er de samme kvinder, der kommer på Caféen. Mange kommer fra Højvangsparken. De nyder, at der sker noget i nabolaget, og at de kan gå herhen.

Mænd glimrer ved deres fravær. Det undrer Connie Høhl lidt, for hun ved, at der også bor enlige mænd både i Højvangsparken og i resten af Bo42.

- Måske nogle har mistet konen og sidder hjemme og er ked af det? Jeg ville ønske for dem, at de turde hoppe ud i det og komme herop, siger hun. Det hjælper at komme lidt ud. Det ved jeg af egen erfaring, jeg sad selv hjemme i fire år uden at kunne overskue noget.

Og hun lover, at alle nye vil blive taget godt imod og budt velkommen.

- Hvis nogle har lyst, kan de jo tage kort med til et slag whist, foreslår hun og peger på, at mulighederne er mange, og stole er her nok af.

Billig Café

Det koster 20 kroner at være med, nogle penge går til Connie Høhls bagværk og kaffen, men resten spares op, så der er penge til et sommerarrangement.

- Sidste sommer holdt vi grillaften for pengene, det var alle tiders!

I dag er der film efter kaffen. En af gæsterne har taget "Vagabonderne fra Bakkegården" med. Andre gange bliver der spillet bingo eller pakkespil, strikkes og snakket.

- Vi mangler en, der kan spille klaver. Det kunne være hyggeligt, hvis vi kunne synge lidt engang imellem, synes Connie Høhl. Et andet stort ønske er at få indrettet mindre lokaler til forskellige aktiviteter. Måske kunne man på den måde indrette noget, som mænd også synes er hyggeligt at samles om.

Caféen er et uformelt, socialt samlingssted for alle beboere, der er hjemme om eftermiddagen. Man kommer for at hygge sig et par timer, og for mange er det såmænd blevet ugens dejlige højdepunkt.

Connie Høhl er Caféens trofaste bager i øjeblikket, her er hun parat med dagens Cup-cakes (Foto: Vibeke Rask Grøn)

Lone (tv) og Gitte Nielsen (th) plejer at mødes i Caféen tirsdag eftermiddag (Foto: Vibeke Rask Grøn)

- **RENGØRINGS- OG HYGIEJNELØSNINGER**
- **KAFFE OG KAKAO**

**Bornholms
Papirlager**

Ved lunden 12 · 3700 Rønne
Tlf. 56 95 12 12

Låseteknikken
Sikringscenter Bornholm

**Øens eneste
Ruko Sikringscenter**

Smallesund 10 · Rønne
Døgnavgt tlf. 5695 1566 · www.laaseteknikken.dk
Åbent i forretningen: mandag - fredag 7.00-17.00

Fugato A/S KLOAKSERVICE

- Døgnservice
- Spuling & slamsugning
- TV inspektion
- www.fugato.dk

56 44 01 01

Behændighed, spjæt **og** balance

En gang om ugen genlyder Bo42's Selskabslokaler i Højvangsparken af musik og taktfast vejledning. Op med benet, stræk benet, bøj benet. Deltagerne arbejder ihærdigt med. Stolegymnastik aktiverer flere muskler end man forestiller sig, og det giver sved på panden.

Peter A.G. synger om de vilde kaniner, og Gnags's rytmiske musik bliver brugt til at slå tempoet an i øvelserne på gulvet.

Her sidder otte-ti kvinder på stole i en stor rundkreds, og de strækker og bøjer benene. Der er fuld gang i stolegymnastikken.

- Vi begynder klokken ti hver onsdag formiddag, og gør gymnastik en lille times tid, siger instruktøren Else Mogensen. Hun har trænet holdet siden sommeren 2012 da den tidligere instruktør stoppede.

- Det var ærgerligt, hvis holdet skulle nedlæg-

ges, så jeg tilbød at tage det, og det har jeg bestemt ikke fortrudt, siger hun.

Else Mogensen trænede i sine yngre dage rytmiske hold i ungdomsskolen, så hun synes det er alle tiders, der er blevet brug for hende igen i Bo42 regi, hvor foreningen "Liv i Fælleshuset" er primus motor for aktiviteterne i Bo42s Selskabslokaler.

Kvinderne på holdet kommer fra Højvangsparken, men der er åbent for interesserede fra alle Bo42's afdelinger og ingen bør holde sig tilbage.

- Desværre er transport hertil ikke altid nemt, siger Else Mogensen, der selv kommer kørende på knallert fra Ågården.

Sved på panden

Nu er det Louis Armstrong's dybe stemme, der fylder rummet og kvinderne er gået i gang med nogle bækkenbundsøvelser. Her bruges en blød bold, der placeres mellem stolen og ryggen. Den skal trykkes flad ved et korrekt spænd i bækkenbunden og ryggen.

Til sidst kommer der bolde frem og så bliver der kastet og grebet, som var det et bedre håndbold VM.

- Man kan godt få sved på panden, griner kvinderne, men skynder sig at forklare, at man bare kan undlade en øvelse eller gøre den på sin egen måde og tempo, hvis man ikke kan følge med de andre.

- Vi har knæ- og hofteopererede på holdet, eller folk kan have andre skavanker, og det skal der naturligvis være plads til, understreger Else Mogensen. Det vigtige er at få rørt sig, så meget man kan.

Kvinderne mener, at de godt kunne lave den slags øvelser hjemme i dagligdagen, men det får de færreste gjort.

- Det er bare denne ene gang om ugen.

De forskellige gymnastikredskaber, som øvelseselastikker og bolde er indkøbt via ældremobiliseringen, der ligeledes har betalt for, at instruktøren kom på kursus inden hun kastede sig ud i opgaven.

Og så er der kaffe

Det er de samme otte til tolv kvinder, der har gået på holdet i gennem længere tid nu og efter træning er det tid til en kop kaffe.

-Det er dejligt at have noget at stå op til, siger kvinderne og peger på, at de nu kender hinanden og holder øje med hinanden i hverdagen. For eksempel er der en, der helt uventet ikke er dukket op i dag.

-Jeg ringer til hende for at høre, hvordan det står til, lover én. Det sociale betyder lige så meget, som det at få rørt de forskellige muskelgrupper.

Øens største udvalg!

Vi leverer og monterer alt inden for gardiner, solafskærmning, gulvbelægning og afpassede tæpper

Garant
HELT PERSONLIGT

Åkirkebyvej 50 • Rønne • ☎5693 2450

Flot design
... du bestemmer prisen

Vi måler op og indretter for dig
- ganske gratis og uforpligtende.
Vi kan klare alt med levering og montering.

Kontakt os og hør om dine muligheder

- du får det lidt bedre

Åkirkebyvej 50 • Rønne • ☎5693 2440

Ny Hørelse
- gør livet lidt sjovere

HØREAPPARATER
Lad os sammen finde ud af hvordan vi forbedrer din hørelse.

Kontakt os og få en uforpligtende **GRATIS HØREPRØVE** ring & book din høreprøve nu

RING & BOOK DIN TID NU
2896 5501

Ny Hørelse
Nørregade 6B • 3700 Rønne
www.nyhoerelse.dk
info@nyhoerelse.dk

Bo42 er en alsidig boligorganisation

Bo42 er Bornholms største almene boligorganisation, og Bo42 udbyder et hav af attraktive boliger først og fremmest i Rønne, men i løbet af de senere år er spændende boliger i Svaneke, Årsdale og Listed også kommet med ind under hatten.

Bo42 tilbyder ungdomsboliger, familieboliger, ældre- og handicapvenlige boliger.

Boligerne er fra 30 kvadratmeter store til op omkring 124 kvadratmeter.

Bo42 udbyder rækkehuse, lejligheder i lavt etagebyggeri, kædehuse, gårdhavehuse og klyngehuse, huse med haver og huse uden forpligtende jordstykker, parcelhuse og eksklusive lejligheder med havudsigt og elevator, hyggelige byhuse og

boliger i mere landlige omgivelser, boliger hvor man må holde hunde og boliger, hvor de firebenede ikke er velkomne.

Bo42s opgave er at give bornholmerne et kvalitetsmæssigt godt alternativ til en ejerbolig.

Nordparken

Højvangsparken

Afdeling 1

Møllegården

Afdeling 2

Kystparken

Midgården

Pakhuset

Strandgården

Søndergården

Ågården

Rosenlunden

Støberigården

Svaneke

Guldhaldstræde, Listed

Norre Bakke, Aarsdale

**Et kig på
nogle af
Bo42s
boliger på
Bornholm**